

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*

bestemd voor alle beroepskrachten werkzaam bij Kids' Companion BV

VERSIE AUGUSTUS 2013, AANGEPAST AUGUSTUS 2016

* Opgesteld op basis van model
Brancheorganisatie Kinderopvang
(versie juli 2013, bijgewerkt
augustus 2016)

Colofon

Uitgever:	Brancheorganisatie Kinderopvang
Redactie:	Wendy Tazelaar JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding Nieuwe Gouwe Westzijde 1, 2802 AN Gouda Postbus 540, 2800 AM Gouda www.js.nl
	Carola Bodenstaff Brancheorganisatie Kinderopvang Zwartewoud 2, 3524 SJ Utrecht www.kinderopvang.nl
Datum eerste uitgave:	December 2011
Datum herziene versie:	Juli 2013, Brancheorganisatie Kinderopvang
Gepersonaliseerde versie:	Kids' Companion BV, augustus 2013
Gewijzigde versie:	Kids' Companion BV, augustus 2016 (n.a.v. gewijzigde wet- en regelgeving)

Deze Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Kids' Companion BV is gebaseerd op de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Brancheorganisatie Kinderopvang.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Brancheorganisatie Kinderopvang is gebaseerd op de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Ontwikkeld en is ontwikkeld door Brancheorganisatie Kinderopvang in samenwerking met BOinK, Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland. Herziene versie in juli 2013 naar aanleiding van gewijzigde wet- en regelgeving.

Aan de herziene versie van juli 2013 werkten mee; BOinK, MOgroep, JSO, GGD Nederland, Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Gepersonaliseerde versie voor Kids' Companion BV door M.E. van Elsloo-Dizij, directeur Kids' Companion BV, augustus 2013

Deze versie is in augustus 2016 aangepast vanwege nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van jeugdhulp, alsmede het per 1 januari 2015 samenvoegen van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) met het Steunpunt Huiselijk geweld (SHG) tot de organisatie met de naam Veilig Thuis, zijnde het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. In de praktijk (met name bij gemeenten) wordt ook de afkorting AMHK gebruikt.

Copyright © 2013: Brancheorganisatie Kinderopvang.

Deze informatie mag met bronvermelding worden gebruikt.

Copyright versie Kids' Companion BV © 2013-2016 Kids' Companion BV

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Registratie	5
Definities	6
Overeenkomst ter gebruik van de meldcode	8
I. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling - Schema	9
I. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling - Toelichting	10
II. Route bij signalen van mogelijk geweld-/zedendelict door collega jegens een kind - Schema	16
II. Route bij signalen van mogelijk geweld-/zedendelict door collega jegens een kind - Toelichting.....	17
III. Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling - Schema	25
III. Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling - Toelichting.....	26
IV. Verantwoordelijkheden scheppen randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat... 32	
V. Sociale kaart Kids' Companion BV	34

Inleiding

In 2013 is het Besluit vaststelling minimumeisen verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden.

In het kader van kwaliteitszorg legt dit Besluit aan organisaties de plicht op om een meldcode vast te stellen en te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder ook begrepen seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking (ook wel genoemd meisjesbesnijdenis) en eengerelateerd geweld en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

De verplichting geldt voor organisaties en zelfstandige beroepskrachten in de gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg.

Het kunnen signaleren van kindermishandeling is een belangrijke competentie waarover iedere beroepskracht die met kinderen werkt dient te beschikken.

Daarnaast is een wettelijke meldplicht ingevoerd voor een vermoeden van een geweld- of zedendelict jegens een kind door een collega of medewerker. Dit betekent dat een houder van een kinderopvangorganisatie (zie definitielijst) wettelijk verplicht is om contact op te nemen met een vertrouwensinspecteur als over aanwijzingen beschikt wordt dat een collega of medewerker een geweld of zedendelict begaat of heeft begaan en een kind hiervan het slachtoffer is.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor de branche kinderopvang is gebaseerd op het "Basismodel Meldcode: Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling", ontwikkeld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en bedoeld voor alle sectoren waar vanuit professioneel oogpunt met kinderen wordt gewerkt.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Kids' Companion BV is gebaseerd op de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ontwikkeld door de Brancheorganisatie Kinderopvang, welke speciaal toegeschreven is naar de branche kinderopvang en bedoeld is voor iedereen die werkzaam is binnen deze branche.

De meldcode geeft via een stappenplan aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Daarnaast bevat deze meldcode een route hoe te handelen bij signalen van mogelijk geweld- of zedendelict door een collega of medewerker en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap binnen de routes wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht.

De toepassing van de meldcode wordt systematisch en tenminste eenmaal per jaar geëvalueerd. Dit neemt de aandachtsfunctionaris en/of directeur tezamen met een collega en/of medewerker op zich. Zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.

Dit document bevat een overeenkomst die Kids' Companion BV heeft ingevuld waardoor de medewerkers van de organisatie zich binden om met de meldcode en de bijbehorende stappenplannen aan de slag te gaan. Ook is een document toegevoegd waarmee Kids' Companion BV zich bindt ten aanzien van verantwoordelijkheden in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat. Tevens bevindt zich in dit document een sociale kaart.

Bij deze meldcode is een toelichting ontwikkeld: "Handleiding behorend bij Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling". De handleiding geeft achtergrondinformatie en toelichtingen op elementen uit de meldcode. Voordat de meldcode wordt gebruikt is het verstandig eerst de handleiding te bestuderen. De meldcode kan niet zonder de handleiding geïmplementeerd worden binnen de kinderopvangorganisatie. Andersom kan de handleiding niet zonder de meldcode gebruikt worden.

Registratie

Het is belangrijk dat alle medewerkers binnen Kids' Companion BV alles goed registreren. Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen dienen bij elke stap schriftelijk te worden vastgelegd. Gespreksverslagen kunnen door betrokkenen worden ondertekend. Er kan hiervoor een kinddossier aangelegd worden, dat in een gesloten kast (met slot) of digitaal (met wachtwoord) wordt bewaard. Dit vanwege de privacygevoelige gegevens die worden verzameld. In hoofdstuk 8.5 uit de handleiding worden handvatten gegeven hoe een kinddossier kan worden opgesteld.

Geanonimiseerde gegevens met betrekking tot het vermoeden van kindermishandeling worden door de directeur op een centraal punt bewaard. De gegevens worden geregistreerd en bewaard om bijvoorbeeld in kaart te kunnen brengen hoe vaak vermoedens van kindermishandeling binnen de gehele kinderopvangorganisatie voorkomen en op welke wijze daarmee wordt omgegaan.

Definities

Kinderopvang	Verzamelnaam voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaalwerk en gastouderopvang.
Kinderopvangorganisatie	Een (kinderopvang)voorziening waar minimaal één van de vier kinderopvangvormen (dagopvang, peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang, gastouderopvang) wordt aangeboden of waar sprake is van een voorschool.
Leidinggevende	De persoon binnen Kids' Companion BV die leiding geeft aan een of meer beroepskrachten.
Beroepskracht	De beroepskracht die voor Kids' Companion BV werkzaam is en die in dit verband aan kinderen zorg, begeleiding of een andere wijze van ondersteuning biedt. Hieronder vallen in ieder geval de pedagogisch medewerker, vrijwilliger ¹ , stagiaire, leidinggevende, directie.
Vrijwilliger	Degene die structureel - al dan niet tegen vrijwilligersvergoeding - op regelmatige, niet incidentele basis werkzaam is bij Kids' Companion BV en belast is met verzorging, opvoeding en bijdrage aan ontwikkeling van kinderen.
Aandachtsfunctionaris	De beroepskracht werkzaam binnen Kids' Companion BV met specifieke deskundigheid op het terrein van kindermishandeling en huiselijk geweld.
Geweld:	de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis);
Huiselijk geweld:	(dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring; tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten.
Kindermishandeling:	iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.

¹ Een vrijwilliger is geen beroepskracht. In deze meldcode kan in sommige gevallen ook vrijwilliger gelezen worden volgens de opgestelde definitie.

Ouders / verzorgers	De volwassene(n), verantwoordelijk voor de zorg en opvoeding van het kind; daar waar 'ouders' geschreven wordt, wordt ook verzorgers of ouder/verzorger/voogd bedoeld.
Veilig Thuis/AMHK ²	het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (samengevoegd uit het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)). Per regio is er een Veilig Thuis. Bij deze regionale organisatie kunnen slachtoffers, daders en omstanders terecht voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. In navolging van de NVG wordt in deze code/handleiding de afkorting AMHK gebruikt voor Veilig Thuis.
Vertrouwensinspecteur	Een vertrouwensinspecteur is werkzaam bij de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur heeft geheimhoudingsplicht en is bij wet uitgezonderd van het doen van aangifte. Voor de kinderopvang is de vertrouwensinspecteur als deskundige aangewezen door de Minister van Sociale Zaken & Werkgelegenheid. De houder van een kinderopvangorganisatie is verplicht om bij een vermoeden van een zeden- of geweldsdelict door een werknemer de vertrouwensinspecteur te raadplegen
(Zeden-)politie	De enige plek waar aangifte kan worden gedaan van een geweld- of zedenmisdrijf. Politie onderzoekt een vermoeden en doet aan waarheidsvinding.

² Vanaf 1 januari 2015 hebben gemeenten als gevolg van de jeugdwet en de Wmo een (bovenlokaal) Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) georganiseerd. De naam van deze Advies- en Meldpunten is Veilig Thuis. Hierin zijn de organisaties AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) en SHG (Steunpunt Huiselijk Geweld) samengevoegd. Veilig Thuis voert de volgende wettelijke taken uit:

- * fungeren als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- * geven van advies en informatie aan melders en burgers;
- * n.a.v. een melding: doen van onderzoek om te bepalen of sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Op 1 januari 2015 is er een landelijk gratis telefoonnummer: 0800-2000. Alle Veilig Thuis organisaties zijn aangesloten op dit telefoonnummer. Bellers worden door het inspreken van hun woonplaats doorgeschakeld naar de juiste regio. Voor Kids' Companion BV is de betreffende Veilig Thuis organisatie gevestigd in Utrecht, zie Sociale Kaart.

Overeenkomst ter gebruik van de meldcode

Het bevoegd gezag van Kids' Companion BV,

overwegende:

- * dat Kids' Companion BV verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar kinderen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- * dat Kids' Companion BV een meldcode wenst vast te stellen, zodat de beroepskrachten werkzaam binnen Kids' Companion BV weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- * dat Kids' Companion BV in deze meldcode ook vastlegt, op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- * dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij Kids' Companion BV op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht, dat zij in alle contacten met kinderen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

in aanmerking nemende:

- * het Besluit vaststelling minimumeisen verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
- * de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- * de Wet op de jeugdzorg;
- * de Wet bescherming persoonsgegevens;
- * de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- * Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen;
- * Wijzigingswet kinderopvang 2013;
- * Wet klachtrecht cliënten zorgsector;
- * het privacyreglement van Kids' Companion BV;

stelt het volgende vast:

- * I. Route bij signalen huiselijk geweld en kindermishandeling;
- * II. Route bij signalen van mogelijk geweld- of zedendelict door een collega;
- * III. Route bij signalen seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Tevens neemt Kids' Companion BV de verantwoordelijkheid op zich voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat (zie onderdeel IV uit meldcode). Ook vult Kids' Companion BV de sociale kaart in (zie onderdeel V uit meldcode) en zorgt dat deze toegankelijk is voor de beroepskrachten.

Kids' Companion BV is om haar moverende redenen niet aangesloten bij de Verwijsindex Risicjongeren.

Handtekening

M.E. van Elsloo-Dizij
directeur Kids' Companion BV
augustus 2013

I. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling - Schema

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

De beroepskracht:

- * observeert kinderen en ouders;
- * raadpleegt signalenlijst (bijlage 1 en 2);
- * bespreekt signalen met aandachtsfunctionaris;
- * registreert.

De aandachtsfunctionaris:

- * bespreekt zorg met ouders;
- * registreert.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis (AMHK) of een deskundige op het gebied van letselduiding.

De aandachtsfunctionaris:

- * consulteert:
 - interne en externe collega's;
 - Veilig Thuis (AMHK) of deskundige op het gebied van letselduiding;
 - eventueel andere organisaties;
- * registreert.

Stap 3: Gesprek voeren met de ouder (en indien mogelijk met het kind).

De aandachtsfunctionaris:

- * deelt de consultaties met ouders;
- * bespreekt indien mogelijk met het kind;
- * registreert.

Stap 4: Wegen aard en ernst van het huiselijk geweld of kindermishandeling; bij twijfel altijd raadplegen Veilig Thuis.

De aandachtsfunctionaris:

- * weegt het risico, de aard en ernst;
- * vraagt bij twijfel altijd advies bij Veilig Thuis;
- * registreert.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen.

De aandachtsfunctionaris:

- * bespreekt de zorgen met ouders;
- * organiseert hulp door ouders en kind door te verwijzen;
- * monitort of ouder en kind hulp krijgen;
- * volgt het kind;
- * registreert.

Stap 5b: Melden en bespreken met ouders

De aandachtsfunctionaris:

- * meldt het vermoeden bij Veilig Thuis;
- * sluit bij de melding aan bij feiten en gebeurtenissen;
- * overlegt met Veilig Thuis over acties na de melding;
- * monitort of ouder en kind hulp krijgen;
- * volgt het kind;
- * registreert.

I. Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling - Toelichting

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De beroepskracht brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of juist onkrachten in kaart en legt deze vast. De beroepskracht legt ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. De beroepskracht bespreekt de signalen met de aandachtsfunctionaris.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die de beroepskracht bij het kind of in de interactie tussen ouder en kind waarneemt. Bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling kan gebruik gemaakt worden van de signalenlijsten (bijlage 1 en 2) en de observatielijst (bijlage 4) uit de handleiding.

Het is gebruikelijk in deze fase dat de aandachtsfunctionaris in gesprek gaat met de ouder tijdens haal- en brengmomenten, tijdens een tien-minutengesprek of op een ander gepland moment. Hierbij gaat het vooral om het benoemen van feitelijkheden en zaken die opvallen. Daarnaast kan het kind in de groep geobserveerd worden en de ouder met het kind tijdens contactmomenten.

Alle signalen dienen te worden verzameld waardoor het duidelijker wordt welke zorgen er zijn en of deze zorgen gegrond zijn. De beroepskracht vraagt de aandachtsfunctionaris om te helpen bij het onderbouwen van de signalen.

Stap 2: Collegiale consultatie, evt. raadplegen Veilig Thuis (AMHK) of deskundige letselduiding

Het wordt aanbevolen om behalve collegiale consultatie ook advies te vragen Veilig Thuis (AMHK) of een deskundige op het gebied van letselduiding. Dit is een taak voor de aandachtsfunctionaris. Tevens kan via de directeur van Kids' Companion BV de casus ingebracht worden in het CJG casuoverleg.

Collegiale consultatie door de aandachtsfunctionaris bij de pedagogisch medewerkers resp. de directeur van Kids' Companion BV.

Externe consultatie door de aandachtsfunctionaris bij Veilig Thuis of deskundige op het gebied van letselduiding:

Zorgvuldig handelen vereist dat de aandachtsfunctionaris bij elk vermoeden nagaat of advies gevraagd moet worden Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding.

Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is, dat er zorgen zijn over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Een deskundige op het gebied van letselduiding kan worden ingezet ter duiding van letsels waarbij een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling speelt.

Consultatie via inbreng binnen CJG-casuoverleg.

Voor het inbrengen van de casus in het CJG-casuoverleg is schriftelijke toestemming van de ouders vereist. Zonder toestemming, kan de casus alleen geanonimiseerd worden ingebracht. Dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien de ouder toestemming weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4).

Meer informatie over samenwerking met andere organisaties is te vinden in hoofdstuk 7 van de handleiding.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid onmiddellijk moet worden beschermd, kan meteen contact worden opgenomen met Veilig Thuis (AMHK).

Veilig Thuis maakt dan een inschatting van de ernst van de situatie. Voor noodsituaties is Veilig Thuis 24 uur per dag bereikbaar via telefoonnummer 0800-2000.

In zeer ernstig dreigende situaties kan Veilig Thuis een melding overdragen aan de Raad voor de Kinderbescherming. Bijvoorbeeld als een kind met verwondingen naar het ziekenhuis moet en de ouders het niet willen meegeven of het willen weghalen uit het ziekenhuis. In een dergelijke situatie kan er heel snel een voorlopige ondertoezichtstelling worden gevraagd zodat de ouders (tijdelijk) het gezag niet hebben over hun kind.

In noodsituaties kan overigens ook de politie gevraagd worden om hulp te bieden.

In de handleiding bevindt zich een algemeen overzicht van websites en adressen (zie bijlage 5) van instanties en organisaties waar de beroepskracht terecht kan voor ondersteuning en advies.

In deze meldcode is een sociale kaart opgenomen die is ingevuld met gegevens uit de eigen regio (zie onderdeel V).

Stap 3: Gesprek met de ouder (en indien mogelijk met het kind)

De aandachtsfunctionaris of bemiddelingsmedewerker bespreekt de signalen met de ouders en indien mogelijk met het kind (eventueel samen met de directeur). Tijdens de voorbereiding kan ondersteuning worden gevraagd aan Veilig Thuis.

Voor het gesprek met de ouders (en eventueel het kind) kunnen de volgende stappen worden gevolgd:

1. leg de ouders (en eventueel het kind) het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan, geef daarbij geen waardeoordeel of eigen interpretatie;
3. nodig de ouders uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen er is gezien, gehoord en/of waargenomen;
5. leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden.

Nodig de ouders expliciet uit tot het geven van hun mening en vraag door over kindgerelateerde onderwerpen in de thuissituatie:

- * herkent de ouder de situatie?
- * hoe gedraagt het kind zich thuis?
- * hoe reageren de ouders daarop?
- * hoe gaat het opvoeden thuis?
- * hoe reageert het kind hierop?
- * hoe is de ontwikkeling van het kind tot nu toe verlopen?
- * wat vinden de ouders daarvan?
- * hoe ervaren de ouders de opvoeding en hun rol als ouders?

Indien de ouders de zorgen herkennen, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Ouders moeten vaak eerst gemotiveerd worden zodat de zorgen over hun kind gedeeld kunnen worden. Het helpt dan om ouders meer informatie te geven over de ontwikkeling van het kind en de effecten voor het kind in de huidige situatie. Pas als ouders niet te motiveren zijn en de zorgen blijven ontkennen, is het raadzaam Veilig Thuis om advies te vragen en een melding te overwegen.

Indien besloten wordt om ook met het kind zelf te spreken, is het van belang dat het kind zich veilig genoeg voelt om het gesprek te voeren. Maak hierbij de afweging of het in het belang van het kind zelf is om dit gesprek te voeren. Hierover kan ook advies worden gevraagd aan Veilig Thuis. Beloof tijdens een dergelijk gesprek nooit geheimhouding, maar geef wel aan dat de signalen serieus afgewogen zullen worden. Belangrijk is ook dat het kind niet wordt ondervraagd, maar dat het kind met name de ruimte wordt gegeven om zijn verhaal te vertellen.

Zie ook de tips voor gesprekken met kinderen in hoofdstuk 6.1 van de handleiding.

Stap 4: Wegen aard en ernst, bij twijfel: raadplegen Veilig Thuis (AMHK)

De aandachtsfunctionaris weegt in overleg met directeur op basis van de signalen, van het (extern) ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders zowel het risico op als de aard en ernst van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Tevens moet de afweging gemaakt worden of politie ingeschakeld moet worden.

Voor de weging zijn de volgende factoren van belang:

- * de in het dossier geregistreerde signalen, gesprekken en reeds genomen stappen
- * de leeftijd van het slachtoffer;
- * de aard van het geweld;
- * de mate van afhankelijkheid;
- * de duur van het geweld;
- * de verwachting over de schade die wordt aangericht;
- * de mate van isolement waarin het geweld zich afspeelt.

Een weging is altijd persoonlijk, er zijn geen vaste richtlijnen voor. Omdat elke situatie uniek is, is hier geen standaard voor.

Wanneer twijfel blijft bestaan over een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling, is het verplicht om Veilig Thuis (AMHK) te raadplegen.

Veilig Thuis kan helpen een risicotaxatie uit te voeren en kan helpen bepalen of het verstandig is zelf hulp te organiseren of een melding te doen.

Dit is ook van toepassing als het om mogelijk eerderrelateerd geweld gaat. Zo mogelijk kan ook het Landelijk Expertise Centrum Eerderrelateerd Geweld (LEC EGG) van de politie om advies worden gevraagd.

In bijlage 5 van de handleiding staat een algemeen overzicht van websites en adressen van instanties en organisaties waar de beroepskracht terecht kan voor ondersteuning en advies.

Stap 5: Beslissen - zelf hulp organiseren of melden

Op basis van de afweging in stap 4 zijn er twee mogelijkheden:

- a. er zijn genoeg gronden voor de aandachtsfunctionaris om aan te nemen, dat het kind en zijn gezin redelijkerwijs voldoende beschermd kunnen worden tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.*
- b. er zijn genoeg gronden voor de aandachtsfunctionaris om aan te nemen, dat het kind en zijn gezin onvoldoende beschermd kunnen worden tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.*

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Er zijn genoeg gronden voor de aandachtsfunctionaris om aan te nemen, dat het kind en zijn gezin redelijkerwijs voldoende beschermd kunnen worden tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Indien de aandachtsfunctionaris in overleg met de directeur aanneemt, dat het kind en zijn gezin redelijkerwijs voldoende beschermd kunnen worden tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling, dan zal de aandachtsfunctionaris, evt. in overleg met en na advies van CJG:

- * dit bespreken met de ouders;
- * de noodzakelijke hulp organiseren;
- * de effecten van deze hulp volgen.

Wanneer er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint doet de aandachtsfunctionaris alsnog een melding.

Met de ouders kan gesproken worden over verder te nemen stappen voor hulpverlening voor het kind en/of de ouders. Hierbij is het belangrijk om informatie te geven over de hulpverlenende instanties en of er hiervoor een indicatie nodig is. De ouders kunnen op deze manier worden doorverwezen. Belangrijk is om bij de ouders en de betreffende instantie(s) te informeren of zij ook daadwerkelijk naar de verwijzende instantie zijn gegaan. Leg de gesprekken vast en laat indien mogelijk ouders het gespreksverslag ondertekenen.

Indien er voor een van voorgaande stappen ondersteuning nodig is, dan kan dit gevraagd worden bij Veilig Thuis of CJG. Binnen Kids' Companion BV worden afspraken gemaakt over de begeleidings- en zorgbehoeften van het kind. De uitkomst van deze teambespreking wordt vastgelegd en met de ouders besproken.

Stap 5b: Melden en bespreken met ouders

Er zijn genoeg gronden voor de aandachtsfunctionaris om aan te nemen, dat het kind en zijn gezin onvoldoende beschermd kunnen worden tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Indien het kind of de ouders niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermd kan/kunnen worden, danwel als er twijfel is of Kids' Companion BV hiertegen voldoende bescherming kan bieden:

- * meld het vermoeden bij Veilig Thuis;
- * sluit bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef het duidelijk aan indien de informatie die gemeld wordt (ook) van anderen afkomstig is;
- * overleg bij de melding met Veilig Thuis wat er na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, gedaan kan worden om het kind, de ouders en mogelijke gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen;
- * monitor hierbij of ouder en kind hulp krijgen;
- * registreer.

Dit is de verantwoordelijkheid van de aandachtsfunctionaris in overleg met de directeur.

Besprek de melding vooraf met de ouders. Leg uit waarom de kinderopvangorganisatie van plan is deze melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.

Blijf in het gesprek bij de feiten en constatering en voorkom interpretaties of waardeoordelen.

1. vraag de ouders uitdrukkelijk om een reactie;
2. in geval van bezwaren van de ouders, overleg op welke wijze er tegemoet kan worden gekomen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast;
3. is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om het kind, de ouders en/of mogelijke gezinsleden te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in alle afwegingen de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om het kind, de ouders en/of mogelijke gezinsleden door het doen van een melding daartegen te beschermen;
4. doe een melding indien naar het oordeel van de kinderopvangorganisatie de bescherming van het kind, de ouder of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de ouders over de melding kan worden afgezien:

- * als de veiligheid van het kind, één van de ouders, die van de beroepskracht zelf en/of die van een ander in het geding is, of
- * als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouders daardoor het contact met de kinderopvangorganisatie zal verbreken.

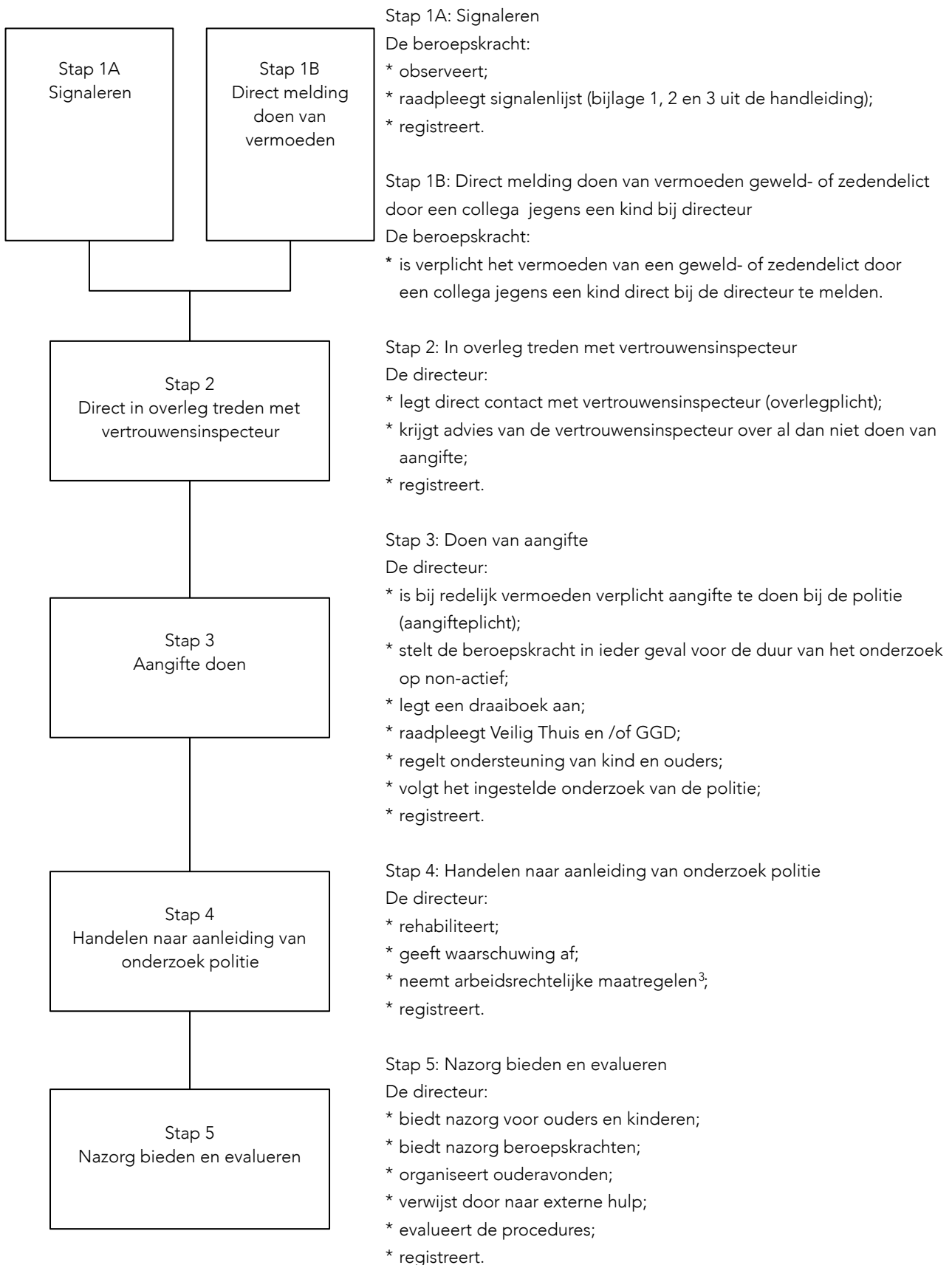
Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen.

Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien er onvoldoende verbetering of zelfs verslechtering te zien is.

Inspanningen na de melding

Een melding is geen eindpunt. Als de aandachtsfunctionaris of directeur een melding doet, bespreekt zij in haar contact met Veilig Thuis ook wat zij zelf, na haar melding en binnen de grenzen van haar gebruikelijke taakuitoefening, kan doen om het kind of zijn gezinsleden te beschermen en te ondersteunen. Van haar wordt verwacht dat zij, binnen haar mogelijkheden, het kind blijft ondersteunen en beschermen. Uiteraard gebeurt dit in overleg met Veilig Thuis om zo tot een gemeenschappelijke aanpak te komen. Veilig Thuis houdt degene die de melding heeft gedaan op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek en van de acties die in gang worden gezet.

II. Route bij signalen mogelijk geweld-/zedendelict door collega jegens kind - Schema

³ Voor vrijwilliger: zie uitwerking in stap 4 van deze route

II. Route bij signalen mogelijk geweld-/zedendelict collega jegens kind - Toelichting

De meldplicht betekent dat een directeur wettelijk verplicht is om contact op te nemen met een vertrouwensinspecteur als op welke wijze dan ook over aanwijzingen beschikt wordt dat een medewerker een geweld- of zedendelict begaat of heeft begaan en een kind is hiervan het slachtoffer. De meldplicht geldt ook voor werknemers. Werknemers zijn verplicht om bij een reëel vermoeden dat een collega zich schuldig maakt aan een mogelijk geweld- of zedendelict jegens een kind dit meteen te melden bij hun werkgever.

Het is aan de directeur van Kids' Companion BV om te regelen of de directeur zelf in contact treedt met de vertrouwensinspecteur of dat de aandachtsfunctionaris dat namens haar doet. Daar waar in dat geval 'directeur' in deze route staat, kan ook aandachtsfunctionaris staan.

Melding door een beroepskracht over de directeur zelf

Indien de beroepskracht aanwijzingen heeft dat de directeur zelf een geweld- of zedendelict begaat (of heeft begaan) en een kind hiervan het slachtoffer is dan is de beroepskracht verplicht tot het doen van aangifte bij de politie.

Hij/zij kan hierover in overleg treden met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur kan de beroepskracht begeleiden bij het doen van aangifte.

Melding door een ouder over een medewerker of leidinggevende

Indien een ouder aanwijzingen heeft dat een beroepskracht of leidinggevende zelf een geweld- of zedendelict begaat (of heeft begaan) en een kind hiervan het slachtoffer is dan kan de ouder contact opnemen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Hiernaast heeft de ouder de (reguliere) rechtsplicht om bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit aangifte te doen bij de politie.

De vertrouwensinspecteur zal de ouder adviseren om contact op te nemen met de directeur van Kids' Companion BV.

Er bestaat bij de aandachtsfunctionaris van Kids' Companion BV een plicht om de directeur op de hoogte te stellen van dit signaal (zie verder onder het kopje aangifteplicht voor directeur).

Stap 1a: Signaleren

De beroepskracht heeft een vermoeden of een signaal opgevangen of een ander laat doorschemeren dat er iets niet goed zit in de relatie tussen het kind en een collega werkzaam binnen Kids' Companion BV. Onder collega wordt volstaan de directeur, leidinggevende, beroepskracht of vrijwilliger volgens de definitie in de definitielijst van deze meldcode.

Niet in alle gevallen waarin beroepskrachten menen dat er niet goed met kinderen wordt omgegaan door een collega, is er sprake van een mogelijk geweld- of zedendelict. Desondanks mag niet aan deze signalen voorbij worden gegaan en zal onderzocht moeten worden wat er bij het kind wordt gesignaleerd.

Vermoedens zijn er in uiteenlopende gradaties. Als de beroepskracht zich met een dergelijk vermoeden over een collega geconfronteerd ziet, moeten de volgende acties ondernomen worden:

- * raadpleeg de signalenlijsten in bijlage 1, 2 en 3 uit de handleiding;
- * registreer dat wat is waargenomen;
- * leg het signaal direct neer bij de directeur (stap 1B van deze route).

Van belang is om betreffende signalen goed te registreren en te beschrijven. Tips over het registreren zijn te vinden in hoofdstuk 8.5 van de handleiding.

Stap 1b: Direct melding doen van vermoeden van geweld- of zedendelict jegens een kind bij houder

Wanneer een beroepskracht vermoedt dat een collega binnen Kids' Companion BV zich schuldig maakt aan kindermishandeling moet de beroepskracht dit direct melden bij de directeur.

De beroepskracht dient altijd direct de directeur op de hoogte te stellen van haar twijfels en niet zelf een afweging te maken.

In het stappenplan wordt er van uitgegaan dat een beroepskracht een mogelijk vermoeden van kindermishandeling door een collega direct meldt bij de directeur. In de praktijk kunnen ook de volgende personen deze melding van vermoeden van kindermishandeling door een collega doen:

a. Melding door het kind

Als de melding van een geweld- of zedendelict afkomstig is van een kind, is opvang en steun voor het kind het eerste aandachtspunt. De beroepskracht bij wie het slachtoffer de klacht meldt, is verplicht dit meteen te melden bij de directeur. Deze laat weten discreet te zullen handelen, maar belooft geen geheimhouding aan het kind. De directeur treedt direct (onverwijld) in contact met een vertrouwensinspecteur (zie stap 2 van deze route). Naast Veilig Thuis worden zo nodig anderen ingeschakeld voor hulp. De ouders van het betrokken kind worden geïnformeerd. Aan de ouders wordt eveneens opvang en steun geboden. Het waarborgen van het gevoel van veiligheid van het kind is uitgangspunt van dit handelen.

b. Melding door de ouder

Als de melding van de ouders komt, zal deze melding altijd serieus genomen worden. Feiten en constatering zullen bij ouders nagevraagd worden. De beroepskracht geeft de melding onverwijld door aan de directeur. De directeur treedt direct in overleg met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs (stap 2 van deze route).

De ouder kan bij een redelijk vermoeden ook zelf contact opnemen met een vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

c. Melding door derden

Als de melding van derden komt, dient uitgezocht te worden over welke informatie deze persoon/ personen precies beschikt/beschikken en waar deze informatie op is gebaseerd. De beroepskracht geeft de melding onverwijld door aan de directeur. De directeur is verplicht om in overleg te treden met een vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs (zie stap 2 van deze route)

Melding over leidinggevende

Wanneer de melding van toepassing is op de leidinggevende, dient door de constaterende beroepskracht direct de directeur te worden ingeschakeld.

Melding over de directeur

Een bijzondere situatie betreft het geval dat de klacht het gedrag van de directeur zelf betreft. Het gaat hierbij immers om de situatie waarin het niet meer mogelijk is om hogerop melding te doen. In dat geval is de constaterende beroepskracht verplicht om aangifte te doen bij de politie. De beroepskracht kan hierover in overleg treden met de vertrouwensinspecteur. De vertrouwensinspecteur kan de beroepskracht vervolgens begeleiden bij het doen van aangifte.

Deze stap dient zorgvuldig geregistreerd te worden.

Stap 2: In overleg treden met vertrouwensinspecteur

De directeur is verplicht om direct in overleg te treden met een vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

De vertrouwensinspecteur gaat samen met de directeur na of er een redelijk vermoeden bestaat en adviseert de directeur over aangifte.

Wanneer er geen sprake is van een redelijk vermoeden, is nader onderzoek redelijkerwijs niet aan de orde. De directeur zal in gesprek gaan met betrokkenen om de mogelijk verstoorde werkhouding te herstellen.

Indien de uitkomst is dat er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een gewelds- of zedendelict dan heeft de directeur een aangifteplicht. De kinderen worden dan direct afgeschermd van de betrokken beroepskracht door deze op non-actief te stellen of te schorsen.

De directeur deelt dit mee aan alle betrokkenen. Zie hiervoor ook de volgende stap in deze route.

De directeur is verantwoordelijk voor de registratie in deze stap.

Stap 3: Aangifte doen

Indien na het overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er een redelijk vermoeden bestaat dat er sprake is van een geweld- of zedendelict, dan heeft de directeur een meldplicht.

Indien de directeur aangifte doet, treedt de vertrouwensinspecteur terug. Indien deze stap wordt gezet, is er vanzelfsprekend nog steeds geen sprake van 'schuld' van de beroepskracht over wie het vermoeden is geuit: 'beschuldigd' staat niet gelijk aan schuldig.

NB: Het is aan de directeur om te regelen of de directeur zelf meteen in contact treedt met de vertrouwensinspecteur of dat de leidinggevende dat namens de directeur doet.

Indien de directeur weigert om aangifte te doen terwijl de vertrouwensinspecteur concludeert dat er een redelijk vermoeden bestaat, geldt de volgende escalatieladder:

1. coördinator vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs probeert de directeur te overreden;
2. hoofdinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs probeert de directeur te overreden;
3. hoofdinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs legt contact met de burgemeester (het college van B&W) van de betreffende gemeente;
4. de burgemeester zal de (zeden) politie inschakelen dan wel andere activiteiten vanuit zijn bevoegdheden initiëren.

In geval van een reëel vermoeden neemt de directeur, naast het doen van aangifte, de volgende maatregelen:

- a. op non-actief stellen van de beroepskracht in ieder geval voor de duur van het onderzoek
- b. aanleggen van een draaiboek;
- c. raadplegen Veilig Thuis en/of lokale GGD;
- d. het regelen van opvang van kind(eren) en ouders.

ad a. Op non-actief stellen van de beroepskracht

In geval van een reëel vermoeden van een mogelijk geweld- of zedenmisdrijf, wordt de betreffende beroepskracht in ieder geval voor de duur van het onderzoek op non-actief gesteld.

In het geval dat het een vrijwilliger betreft, is meestal geen sprake van een arbeidsrelatie. De directeur dient, omdat het een vermoeden betreft, maatregelen te treffen die er voor zorgen dat de betreffende vrijwilliger gedurende het onderzoek niet in de buurt van de kinderen komt. Daarnaast dienen de maatregelen zodanig te zijn dat een vrijwilliger eveneens gerehabiliteerd kan worden indien uit het onderzoek van de politie blijkt dat de vermoedens niet juist zijn.

ad b. Aanleggen van een draaiboek

De directeur, of degene die in opdracht van de directeur met deze taak belast is, draagt zorg voor een zorgvuldige procedure en legt een draaiboek aan. In de handleiding staan handvatten voor het aanleggen van een draaiboek (hoofdstuk 8.5).

ad c. Raadplegen Veilig Thuis en/of lokale GGD

Veilig Thuis kan adviseren en ondersteuning bieden. Ook de GGD kan worden geraadpleegd. Voor adressen van de lokale GGD zie de sociale kaart in deze meldcode (onderdeel V).

ad d. Het regelen van opvang voor kind(eren) en ouders

- * Voor de ondersteuning voor het kind en de ouders kan een beroep worden gedaan op een instelling als de GGD of Veilig Thuis. (Het calamiteitenteam van) GGD is gespecialiseerd in het begeleiden van organisaties bij calamiteiten. In overleg met ouders en GGD en/of Veilig Thuis, wordt bezien of de opvang bij Kids' Companion BV kan worden gecontinueerd dan wel dat er een andere oplossing moet worden geboden.
- * De directeur informeert ouders over de mogelijkheid aangifte te doen bij de politie.
- * De directeur houdt contact, toont betrokkenheid en informeert de ouders regelmatig over de voortgang van het onderzoek en andere zaken die voor de ouders van belang zijn.
- * De ouders van de overige kinderen moeten geïnformeerd worden. Er kan gekozen worden om kinderen elders onder te brengen. Veilig Thuis kan worden ingeschakeld voor advies hoe bijvoorbeeld te handelen met de eigen kinderen van de beroepskracht.

Na het doen van aangifte stelt de politie in de regel een onderzoek in. De politie voert gesprekken met alle betrokkenen. Het initiatief voor het instellen van een onderzoek ligt bij de politie. De directeur dient het onderzoek van de politie te volgen en zelf geen stappen te ondernemen die indruisen tegen de bewijslast van de politie.

Stap 4: Handelen naar aanleiding van het onderzoek van de politie

Het onderzoek van de politie kan leiden tot verschillende uitkomsten. Afhankelijk van deze uitkomsten heeft de directeur of leidinggevende verschillende mogelijkheden om te handelen.

- a. Rehabilitatie van beroepskracht⁴;
- b. Waarschuwing afgeven;
- c. Arbeidsrechtelijke maatregelen.

a. Rehabilitatie beroepskracht

De politie kan op grond van het verrichte onderzoek constateren dat er geen aanleiding is om aan te nemen dat sprake is van een geweld- of zedendelict. De betrokken beroepskracht, die voor de duur van het onderzoek geschorst of op non-actief was gesteld, wordt door de directeur in haar functie in ere hersteld. In een dergelijke situatie moeten het belang van de beroepskracht en het algemeen belang worden afgewogen en zou het bijvoorbeeld wenselijk kunnen zijn de betreffende beroepskracht binnen Kids' Companion BV over te plaatsen, indien de organisatie daartoe mogelijkheden heeft.

Indien na het onderzoek van de politie blijkt dat er een klacht is ingediend op valse gronden, kan de directeur de betrokken beroepskracht een rehabilitatietraject aanbieden. De directeur kan dan tevens maatregelen nemen tegen degene, die valselyk een beschuldiging heeft geuit. Dit kan variëren van de eis dat excuses worden aangeboden, tot schorsing of tot verwijdering.

b. Waarschuwing afgeven

De directeur kan besluiten tot het geven van een schriftelijke waarschuwing, met de mededeling dat herhaling van het ongewenste gedrag arbeidsrechtelijke gevolgen heeft. Die waarschuwing kan dan worden opgenomen in het personeelsdossier.

c. Arbeidsrechtelijke maatregelen

Wanneer de directeur constateert dat op grond van het verrichte onderzoek van de politie aanleiding is om aan te nemen dat kindermishandeling heeft plaatsgevonden, neemt de directeur maatregelen van arbeidsrechtelijke aard, zoals ontslag wegens een dringende reden op grond van art. 677 en art. 678 boek 7 BW, of ontbinding van de arbeidsovereenkomst via de kantonrechter (art. 685 boek 7 BW).

In het geval het een vrijwilliger betreft, wordt de samenwerking per direct opgezegd.

Alle beslissingen worden zorgvuldig afgewogen en zorgvuldig geregistreerd door de directeur.

⁴ Hier kan ook vrijwilliger worden gelezen

Stap 5: Nazorg bieden en evaluatie

Het is belangrijk dat Kids' Companion BV nazorg biedt aan alle betrokkenen. Ook het evalueren van de genomen stappen is belangrijk om in mogelijke toekomstige situaties adequaat te kunnen handelen.

Nazorg

Nazorg aan betrokken ouders en hun kinderen kan geboden worden door middel van ouderavonden, het uitnodigen van deskundigen daarbij of specifieke doorverwijzing. Kids' Companion BV kan zich hierin laten adviseren door de GGD, zie hiervoor hoofdstuk 7.5 uit de handleiding. Voor de kinderen kan - als dit nodig is of als de ouders van de kinderen dit nodig achten - extra hulp worden ingezet.

Het is belangrijk om bijzondere aandacht te hebben voor de psychische belasting van de overige beroepskrachten naar aanleiding van bovenstaand traject. Wanneer er getuigen zijn onder de beroepskrachten kan met hen apart worden besproken wat nodig is om het gebeurde te verwerken. Bij hen kunnen gevoelens van onmacht, verdriet, schaamte en schuldgevoel een rol spelen. Andere beroepskrachten kunnen ook kampen met deze gevoelens. Hier kan aandacht aan worden besteed in de teamoverleggen en daar waar nodig individueel.

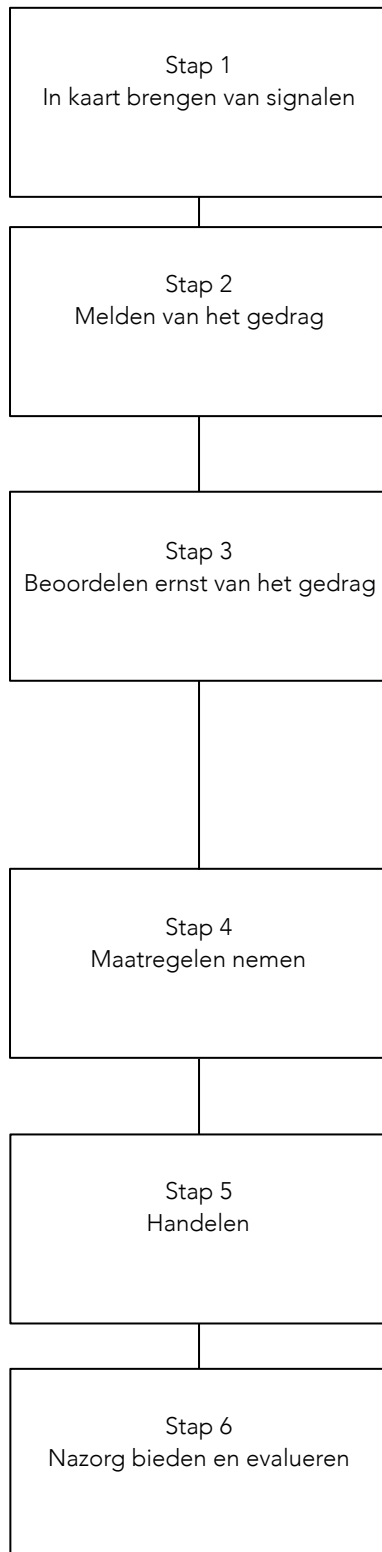
Als binnen Kids' Companion BV een incident plaatsvindt, is de kans groot dat ook de media hier van op de hoogte raken. Alle contacten met de media verlopen via de directeur. Het is de beroepskrachten niet toegestaan de media - van welke aard dan ook - te woord te staan of te informeren over de kwestie, noch via social media enige uiting dienaangaande te doen. Zie ook de Gedragscode Kids' Companion BV.

Evaluatie

Het is belangrijk het gehele proces en de verschillende stappen te evalueren. Dit is de verantwoordelijkheid van de directeur.

- * de directeur evalueert met medewerkers wat er gebeurd is en de procedures die zijn gevolgd.
- * zo nodig wordt de zaak doorgesproken met andere betrokkenen.
- * zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.
- * geanonimiseerde gegevens met betrekking tot het vermoeden van kindermishandeling worden door de directeur op een centraal punt geregistreerd en bewaard.
- * blijf alert op signalen; mogelijk zijn er meer slachtoffers.

III. Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling - Schema

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De beroepskracht:

- * observeert;
- * raadpleegt signalenlijst (bijlage 1 en 2 uit de handleiding);
- * bespreekt signalen evt. met collega's;
- * registreert.

Stap 2: Melden van het gedrag bij leidinggevende beroepskracht:

- * meldt het gedrag bij leidinggevende.

Stap 3: Beoordelen ernst van het gedrag

leidinggevende: taxeert de ernst van het gedrag:

- licht seksueel grensoverschrijdend gedrag: bespreken in het team, inschakelen externe hulp niet nodig;
- matig seksueel grensoverschrijdend gedrag: waarschuwing, inschakelen hulp;
- seksueel grensoverschrijdend gedrag: direct ingrijpen vereist, maatregelen conform stap 4;

* raadpleegt zo nodig Veilig Thuis en/of GGD;

* registreert.

Stap 4: Maatregelen nemen

De directeur:

- * stelt een intern onderzoek in;
- * schakelt experts in zoals GGD en Veilig Thuis;
- * organiseert zorg voor kinderen en ouders;
- * gaat in gesprek met ouders van kind dat gedrag vertoont en met de ouders van kinderen die geconfronteerd werden met het gedrag over de te nemen maatregelen.

Stap 5: Handelen

De directeur:

- * beslist naar aanleiding van het onderzoek over de opvang van het kind dat het gedrag heeft vertoond.

Stap 6: Nazorg bieden en evalueren

De directeur:

- * biedt nazorg voor ouders, kinderen en beroepskrachten;
- * organiseert ouderavonden;
- * verwijst door naar externe hulp;
- * evalueert de procedures en registreert.

III. Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling - Toelichting

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Wanneer er signalen zijn dat een kind of meerdere kinderen seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben vertoond en dat een ander kind hiermee geconfronteerd is of hiervan slachtoffer is geworden, is het belangrijk dat deze signalen in kaart worden gebracht en goed worden geïnterpreteerd. Soms zal iets vrij duidelijk zijn aan te merken als ontoelaatbare handeling, maar vaker zal het gaan om minder duidelijke signalen die niet direct te duiden zijn.

Het is belangrijk om deze signalen serieus te nemen. De beroepskrachten kunnen met elkaar onderzoeken wat zij bij de kinderen merken. Door met collega's te overleggen en van gedachten te wisselen, kan een signaal beter worden beoordeeld. De volgende acties kunnen helpen de signalen te onderbouwen:

- * raadpleeg de signalenlijst uit de handleiding (zie bijlage 1 en 2);
- * bespreek de signalen met collega's of de bemiddelingswerker, aandachtsfunctionaris, leidinggevende of gedragswetenschapper;
- * vraag een gesprek aan met de leidinggevende.

Leg de mogelijke signalen vast in het kinddossier. Zie hiervoor in de handleiding hoofdstuk 8.5. Als de beroepskracht vervolgens twijfelt of concludeert dat er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag dan is het belangrijk dit te melden bij de leidinggevende conform stap 2.

Stap 2: Melden van het gedrag

Wanneer de beroepskracht signalen heeft dat een kind of meerdere kinderen seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben vertoond en dat een ander kind hiermee geconfronteerd is of hiervan slachtoffer is geworden, dan is het belangrijk dit te melden bij de leidinggevende.

De ouders van de kinderen die het gedrag vertonen en de ouders van de kinderen die met het gedrag zijn geconfronteerd moeten op de hoogte worden gebracht.

Het is belangrijk dat de aandachtsfunctionaris alles goed registreert in een kinddossier (zie hoofdstuk 8.5 uit de handleiding). Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen, dienen schriftelijk te worden vastgelegd.

Stap 3: Beoordelen ernst van het gedrag

De aandachtsfunctionaris is in overleg met de directeur verantwoordelijk voor een eerste beoordeling van de voorgelegde situatie. Daarbij zal in het algemeen de beroepskracht die het gedrag heeft gemeld, gehoord worden alsmede eventueel collega's. Ook Veilig Thuis (AMHK), CJG of de GGD kan hiervoor worden ingeschakeld. Hierbij wordt de ernst van het gedrag bepaald.

Wanneer wordt geconstateerd dat er geen sprake is van leeftijdsadequaat gezond gedrag, wordt gecategoriseerd hoe ernstig het gedrag is. Bij alle vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag dienen de ouders van zowel het kind dat het gedrag vertoont als het kind dat met het gedrag is geconfronteerd, te worden geïnformeerd. Daarnaast dient bij alle vormen gekeken te worden of het seksueel overschrijdende gedrag een signaal is van onderliggende problematiek.

Er kan geconstateerd worden dat er sprake is van:

- * licht seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- * matig seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- * ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Licht seksueel grensoverschrijdend gedrag kan worden gezien als een noodzakelijke stap om normen en waarden te leren kennen en zal bij veel kinderen op bepaalde momenten in de ontwikkeling voorkomen. Het is nodig dat de beroepskracht dit gedrag begrenst, hierop reageert en evt. bespreekt met ouders.

Matig seksueel grensoverschrijdend gedrag is ontoelaatbaar; het is belangrijk om een duidelijk verbod in te stellen. Aan het kind moet uitgelegd worden dat dit gedrag niet mag en er moet worden uitgelegd waarom dit niet mag. De betrokken kinderen kunnen in de groep geobserveerd worden. Belangrijk is dat er met de kinderen gecommuniceerd blijft worden en dat ouders actief betrokken worden. De leidinggevende overlegt met Veilig Thuis of een gedragswetenschapper of externe hulpverlening of advies noodzakelijk is.

Ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag vereist dat er direct wordt ingegrepen. Er moeten maatregelen genomen worden die kunnen garanderen dat het gedrag niet meer kan voorvallen. De directeur dient ingelicht te worden om verdere stappen te kunnen ondernemen, ook omdat de directeur eindverantwoordelijk is voor alle interne en externe communicatie. Bij ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag dient stap 4 te worden ingezet.

Ook voor deze stap geldt, dat alle signalen en stappen goed vastgelegd worden in het kinddossier.

Stap 4: Maatregelen nemen

De directeur bepaalt welke maatregelen genomen moeten worden indien er sprake is van ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De volgende maatregelen kunnen worden genomen:

- a. het instellen van een intern onderzoek. Het is belangrijk nauw samen te werken met expertorganisaties zoals Verilig Thuis (AMHK) en de GGD. Bij ernstige zaken is het aan te bevelen een onderzoeksteam te vormen waar vertegenwoordigers van Kids' Companion BV en externe deskundigen deel van kunnen uitmaken. Dit onderzoeksteam kan het incident onderzoeken en de directeur advies geven hoe te handelen. Het aanleggen van een draaiboek kan structuur bieden bij de uitvoer van het onderzoek. In de handleiding staan handvatten voor het aanleggen van een draaiboek (hoofdstuk 8.5);
- b. het regelen van ondersteuning van het kind en ouders;
- c. aanbieden van excuses voor falend toezicht/onveilige situatie vanuit de kinderopvang. Hierbij wordt tevens aangegeven dat onderzocht wordt hoe verbeteringen binnen Kids' Companion BV kunnen worden doorgevoerd om mogelijke herhaling te voorkomen;
- d. aanbieden van opvang en professionele hulp voor alle kinderen en hun ouders die op welke wijze dan ook betrokken zijn geweest bij het grensoverschrijdende seksuele gedrag. Emotionele begeleiding van de direct betrokken ouders is noodzakelijk;
- e. indien een kind seksueel grensoverschrijdende handelingen heeft uitgevoerd bij een ander kind dan is het belangrijk gesprekken te voeren met beide partijen ouders en gezamenlijk te komen tot oplossingen. Kids' Companion BV vertegenwoordigt de belangen van alle kinderen. Dat kan betekenen dat de directeur beslissingen neemt die één van beide partijen niet zint. De directeur kan tegen het volgende dilemma oplopen: gaat een kind van de kinderopvang af of niet? En is dat op basis van een besluit van Kids' Companion BV of van de ouders (opzeggen plaatsingsovereenkomst)? Belangrijk is de ouders altijd te informeren over de gemaakte keuze en deze te beargumenteren;
- f. afscherming van het kind dat het grensoverschrijdende gedrag heeft vertoond.

De aandachtsfunctionaris en/of directeur draagt zorg voor een zorgvuldige procedure en registreert dit in het betreffende dossier.

Stap 5: Handelen

De beoordeling van het incident en het advies uit het (eventuele) interne onderzoek kunnen leiden tot verschillende uitkomsten.

Afhankelijk van deze uitkomsten heeft de directeur verschillende mogelijkheden om te handelen richting het kind dat het seksueel grensoverschrijdende gedrag heeft vertoond:

- e. het kind blijft op de groep;
- f. het kind gaat naar een andere groep, andere locatie of andere kinderopvangorganisatie;
- g. het inzetten van hulp;
- h. melding bij Veilig Thuis (AMHK).

ad a. Het kind blijft op de groep

Wanneer de directeur constateert dat op grond van het verrichte onderzoek geen aanleiding is aan te nemen dat het gedrag zich zal herhalen of dat de aanwezigheid van het kind bedreigend is voor andere kinderen kan, in overleg met betrokken ouders, besloten worden het kind binnen de betreffende groep van Kids' Companion BV te laten.

ad b. Het kind gaat naar een andere groep of kinderopvangorganisatie

De directeur kan besluiten dat het in het belang is van het kind en/of de kinderen die met het gedrag geconfronteerd zijn, dat het kind naar een andere groep binnen Kids' Companion BV, naar een andere locatie of naar een geheel andere kinderopvangorganisatie gaat. De directeur kan hierin de ouders adviseren en eventueel contact opnemen met een andere kinderopvangorganisatie. Ook kunnen ouders zelf de conclusie trekken dat hun kind naar een andere locatie of kinderopvangorganisatie gaat.

ad c. Het inzetten van hulp

Met advies van Veilig Thuis en in overleg met de ouders kan hulpverlening voor het kind worden ingezet.

ad d. Melding bij Veilig Thuis (AMHK)

De directie doet een melding bij Veilig Thuis. Het gedrag van het kind kan namelijk ook op andere problematiek wijzen.

Stap 6: Nazorg bieden en evalueren

Aanbevolen wordt het personeel persoonlijk te informeren. Daarnaast kunnen alle betrokkenen zo spoedig mogelijk over het seksueel overschrijdende gedrag op de hoogte worden gebracht middels een brief of een gezamenlijke (ouder)bijeenkomst. De directeur is verantwoordelijk voor de nazorg en de evaluatie.

Er kan informatie worden gegeven over de concrete maatregelen die getroffen zijn ten aanzien van het kind of de kinderen die met het gedrag geconfronteerd werden. Ook kan aangegeven worden welke concrete maatregelen er ten aanzien van het kind dat het gedrag vertoonde genomen zijn en het verdere verloop van het onderzoek.

Als binnen Kids' Companion BV een incident plaatsvindt, is de kans groot dat ook de media hier van op de hoogte raken. Alle contacten met de media verlopen via de directeur. Het is de beroepskrachten niet toegestaan de media - van welke aard dan ook - te woord te staan of te informeren over de kwestie, noch via social media enige uiting dienaangaande te doen. Zie ook de Gedragscode Kids' Companion BV.

Evaluatie

Het is belangrijk het gehele proces en de verschillende stappen te evalueren. Dit is de verantwoordelijkheid van de directeur.

- * de directeur evalueert met medewerkers wat er gebeurd is en de procedures die zijn gevolgd.
- * zo nodig wordt de zaak doorgesproken met andere betrokkenen.
- * zo nodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.
- * geanonimiseerde gegevens met betrekking tot het vermoeden van kindermishandeling worden door de directeur op een centraal punt geregistreerd en bewaard.

IV. Verantwoordelijkheden in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor beroepskrachten mogelijk te maken in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en de stappen van de meldcode te kunnen zetten, draagt Kids' Companion BV er zorg voor dat:

- * de meldcode is opgenomen in het veiligheids- resp. gezondheidsbeleid van Kids' Companion BV;
- * een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- * de deskundigheidsbevordering opgenomen is in het opleidings-/begeleidingsplan;
- * regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aangeboden worden aan beroepskrachten, aankomend beroepsbeoefenaren en staf/management zodat zij voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de meldcode;
- * regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aangeboden worden aan beroepskrachten, aankomend beroepsbeoefenaren en staf/management: zodat zij voldoende kennis kennis en vaardigheden ontwikkelen inzake het herkennen van en omgaan met een vermoeden van seksueel misbruik, waarbij de ontwikkeling van de seksualiteit van kinderen en het bespreekbaar maken van de eigen normen en waarden aan de orde komt;
- * de meldcode en bijbehorende routes aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- * er een open aanspreekcultuur bestaat, waarbinnen op professionele wijze reflectie op normen en waarden, werkwijze en handelen plaatsvindt;
- * er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de beroepskrachten te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- * de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en zo nodig acties in gang gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- * binnen de kinderopvangorganisatie en in de kring van ouders bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- * de sociale kaart in de meldcode is ingevuld;
- * afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de organisatie haar beroepskrachten zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- * afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de organisatie de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een kind stagneert;
- * de organisatie eindverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de meldcode;
- * *de direct leidinggevende:*
 - o als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
 - o als vraagbaak functioneert binnen de kinderopvangorganisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
 - o signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
 - o kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
 - o taken vaststelt van een ieder (wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
 - o de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
 - o waakt over de veiligheid van het kind bij het nemen van beslissingen;
 - o zo nodig contact opneemt met Veilig Thuis voor advies of melding;
 - o de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
 - o toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
 - o toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

* *de beroepskracht:*

- o signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- o overlegt met de direct leidinggevende bij zorg over een kind aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- o afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de direct leidinggevende, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- o de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de direct leidinggevende.

De houder, de directeur, de leidinggevende, de beroepskrachten zijn niet verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouder of kind (begeleiding).

V. Sociale kaart van Kids' Companion BV

Organisatie : Veilig Thuis Utrecht
Bezoekadres : Tiberdreef 8, 3561 GG Utrecht
Postadres : Postbus 13060, 3507 LB Utrecht
website : www.veiligthuisutrecht.nl
E-mailadres : veiligthuis@samen-veilig.nl
Telefoon : 0800 - 2000 (voor particulieren en in noodgevallen)
030 - 740 00 40 (voor professionals)

Organisatie : CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) Baarn
Adres : Koningsweg 4, 3743 EV Baarn
Telefoonnummer : 035 - 548 81 16
website : www.cjgbaarn.nl
E-mailadres : info@cjgbaarn.nl

Organisatie : WELZIN - Maatschappelijk Werk Baarn
Adres : Koningsweg 4, 3743 EV Baarn
website : www.welzin.nl
E-mailadres : maatschappelijkwerk@welzin.nl
Telefoonnummer : 033 - 469 24 00

Organisatie : MEE Utrecht, Gooi & Vecht
Adres : Berkenweg 7, 3818 LA Amersfoort
website : www.mee.nl
E-mailadres : info@mee-ugv.nl
Telefoonnummer : 033 - 460 65 00 *bij nood: 0900 - 633 63 63*

Organisatie : GGD Regio Utrecht, hoofdvestiging Zeist (GGDrU), De Dreef 5, 3706 BR Zeist
GGD Regio Utrecht, locatie Amersfoort (GGDrU), Zonnehof 10, 3811 ND A'foort
Postadres : Postbus 51, 3700 AB Zeist
website : www.ggdru.nl
E-mailadres : info@ggdru.nl
Telefoonnummer : 030 - 608 60 86

Organisatie : Vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs
Centraal smeltpunt Vertrouwensinspecteurs
Telefoonnummer : 0900 – 11 13 111

Organisatie : Politie Baarn (ook sociale jeugd- zedenzaken)
Bezoekadres : Eemnesserweg 52, 3741 GB Baarn
Postadres : Postbus 1002, 3740 BA Baarn
website : www.politie.nl
Telefoonnummer : 0900 - 8844, alarmnummer: 112

Organisatie : Consultatiebureau Baarn
Adres : Koningsweg 4, 3743 EV Baarn
website : www.ggdru.nl
E-mailadres : jeugdgezondheidszorg@ggdru.nl
Telefoonnummer : 033 - 460 00 46 (service center)